

بانک‌ها مشاغل خانگی را جدی نگرفتند

در حالی مقامات وزارت کار از خروج زودبازده‌ها به عنوان محور اصلی اشتغال‌زایی سخن گفته‌اند که هنوز از سوی بانک‌ها هیچ برنامه روشنی برای اعطای تسهیلات به مشاغل خانگی اعلام نشده است.

جام جم آنلاین: در حالی مقامات وزارت کار از خروج زودبازده‌ها به عنوان محور اصلی اشتغال‌زایی سخن گفته‌اند که هنوز از سوی بانک‌ها هیچ برنامه روشنی برای اعطای تسهیلات به مشاغل خانگی اعلام نشده است. به گزارش مهر، طرح بنگاه‌های کوچک زودبازده که محوری‌ترین طرح اشتغال‌زایی دولت در سال‌های گذشته بوده است با تغییر وزیر کار دولت نهم و آغاز به کار وزیر جدید در دولت دهم؛ رفته رفته راه بایگانی و خروج از محوریت را طی کرد.

سروصدای زودبازده‌ها خوابید

بر پایه این گزارش، این طرح که با دریافت حدود 28 هزار میلیارد تومان تسهیلات سروصدای زیادی را نیز ایجاد کرده بود به یکباره راه افول و توقف را در پیش گرفت. در واقع با وجود تأکیدات مسئولان سابق وزارت کار از جمله سیدمحمد جهرمی وزیر سابق کار و امور اجتماعی مبنی بر استمرار این طرح تا ایجاد اشتغال برای همه کارجویان؛ این مسئله محقق نشد.

پایان سال 84 تا پایان سال گذشته را می‌توان دوران حضور زودبازده‌ها در بازار کار، قرار گرفتن در صف تسهیلات بانکی و میدان اظهارنظرهای موافق و مخالف دانست اما پس از آن زودبازده‌ها دیگر نتوانستند راه گذشته خود را بیمایند و به نوعی از چرخه اصلی کار خارج شدند.

امیدواری طراحان زودبازده‌ها به تأکیدات دولت در قبال بازشدن پرونده ویژه تسهیلات دهی به این طرح‌ها از سویی و عدم تمایل بانک‌ها به پذیرفتن همه طرح‌ها و همچنین تسهیلات دهی طبق نظر درخواست کنندگان و وزارت کار؛ در نهایت به اختلافات حتی رسانه‌ای رئیس کل سابق بانک مرکزی و وزیر سابق کار انجامید که البته در نهایت با پیروزی وزیر کار خاتمه یافت.

بی‌میلی بانک‌ها به زودبازده‌ها

پس از آن نیز گویا مسئولان ارشد وزارت کار بر این تصور بودند که احتمالاً تسهیلات دهی بانک‌ها به زودبازده‌ها رونق خواهد گرفت ولی سیاست‌های جدید بانک مرکزی در آن زمان نیز برای طرح‌های اشتغال‌زایی زودبازده‌چنگی به دل نزد و به نوعی صف‌ها باقی ماند.

خروج برخی از طرح‌های زودبازده از توجیه اقتصادی، عدم پرداخت تسهیلات کامل، نیمه تمام ماندن طرح‌ها، عدم تأمین سرمایه در گردش و همراهی کج‌دار و مریز بانک‌ها با این طرح‌ها باعث شد تا دولت و وزارت کار به فکر تغییر محور اشتغال‌زایی و ارائه طرح‌های جدید تحت عنوان مشاغل خانگی بیفتند.

البته اوایل مسئولان جدید وزارت کار از زودبازده‌ها حمایت کردند و آنها را باعث کنترل نرخ بیکاری و ایجاد فرصت‌های شغلی دانستند. فقط در یک مورد شیخ الاسلامی، وزیر کار مطرح کرده بود که پیگیری مسائل این طرح‌ها به وی مربوط نمی‌شود.

موضع جدید وزارت کار در مورد زودبازده‌ها

اظهار نظر صریح و روشن دیگری که در این زمینه مطرح شد و عملاً پرونده زودبازده‌ها را بسته شده اعلام کرد، سخنان معاون توسعه اشتغال وزیر کار است که در روزهای گذشته اعلام کرد دیگر زودبازده‌ها محور اشتغال‌زایی نخواهند بود.

فروزان مهر تأکید کرد که در جهت‌گیری و سیاست‌های وزارت کار بحث بنگاه‌های زودبازده دیگر محور اشتغال‌زایی نخواهند بود و مباحث تولید را در این بحث اثرگذار نمی‌دانیم. وزارت کار به دنبال بنگاه‌هایی است که اهداف رشد اقتصادی را دنبال کنند.

در هر حال در مقطع زمانی فعالیت زودبازده‌ها گزارشات و آمارهای مختلفی نیز از وضعیت عملکرد زودبازده‌ها و همچنین انحراف تسهیلات ارائه شد که هر یک به نوعی موضوع را مورد بررسی قرار داده بودند و وزارت کار نیز برای هر یک توجیه و توضیح خود را ارائه می‌کرد.

نقطه اشتراک همه طرح‌ها

آفت همه طرح‌هایی که طی حداقل یک دهه گذشته برای اشتغال زایی ارائه شده است در اجرای طرح‌ها به صورت آزمایش و خطایی با محوریت تسهیلات بانکی بوده است که این موضوع به وضوح در مورد خوداشتغالی‌ها، زودبازده‌ها و در آینده نزدیک در مشاغل خانگی قابل مشاهده است.

در مورد اینکه دولت‌ها باید طرح‌های مناسبی را برای ایجاد فرصت‌های جدید شغلی بر اساس نیازها و ظرفیت‌های کشور انتخاب و اجرای آن را برای دستیابی به نتیجه که همان پاسخگویی به نیازهای اشتغالی کارجویان است دنبال کند و اگر طرحی برای اشتغال زایی با نیازهای جوانان کشور منطبق است باید ادامه یابد و اگر مناسب نیست از ابتدا اجرا نشود چون برای این هدف مهم سیستم آزمایش و خطایی و یا بایگانی طرح‌های سابق جوابگو نخواهد بود؛ با عباس وطن پرور نماینده سابق کارفرمایان در اجلاس جهانی کار گفتگو کرده ایم.

عباس وطن پرور در خصوص اجرای طرح مشاغل خانگی و توقف زودبازده‌ها، با بیان اینکه مشاغل خانگی در گذشته نیز به نوعی توسط اتاق‌های تعاون به صورت پایلوت اجرا شده است، گفت: در شرایط فعلی، اقتصاد کشور ظرفیت و توجیه مناسبی برای پذیرش روش‌های آزمون و خطایی را ندارد.

آزمون و خطا جواب نمی‌دهد

نماینده سابق کارفرمایان در اجلاس جهانی کار اظهار داشت: به نظر نمی‌رسد مشاغل خانگی بتواند چرخه اقتصادی یک خانوار را پوشش دهد. هم اکنون با توجه به اینکه بیان می‌شود در کشورهای بسیار زیادی مشاغل خانگی وجود دارد ولی در جایی بیان نشده که این طرح‌ها توانسته‌اند مشکل اشتغال را حل کنند.

وطن پرور ادامه داد: استفاده از طرح‌های اشتغال زایی استاندارد که توسط سازمان‌های جهانی ارائه می‌شود باید مورد توجه دولت‌ها قرار گیرد. طی دهه گذشته طرح‌هایی توسط کشورهایمانند کره جنوبی، تایلند و چین اجرا شد که منجر به رشد و توسعه در اقتصاد آن کشورها و همچنین اشتغال زایی شده است.

این فعال کارفرمایی، تصریح کرد: بهتر است به جای حرف زدن عمل کنیم. در مورد طرح‌هایی مانند مشاغل خانگی که نیاز است دولت نیز اقداماتی را در تهیه تجهیزات و ملزومات مورد نیاز خانواده‌ها برای کار خانگی داشته باشد، آیا این امکان وجود دارد؟

به گفته وطن پرور، آیا سازمان فنی و حرفه‌ای در حال حاضر امکان ارائه آموزش‌های مورد نیاز خانواده‌ها در بحث کار خانگی را دارد و یا خیر؟ در مورد زودبازده‌ها که حدود 28 هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شد چه تضمین‌هایی برای بازگشت آن وجود دارد؟

نماینده سابق کارفرمایان در اجلاس جهانی کار افزود: امروز 99 درصد بنگاه‌های فعال در کشور آلمان به صورت کوچک و متوسط اداره می‌شوند و این نشان‌دهنده قابلیت اجرا بودن زودبازده‌ها است اما آیا در کشور ما نیز جواب داده است.

وی بیان داشت: طبق قانون دولت به عنوان متولی اشتغال زایی و وزارت کار نیز به عنوان بازوی دولت در این بخش شناخته می‌شود ولی سوال این است که چرا باید این مسئولیت از وزارت کار به وزارت تعاون که ظرفیت و توان لازم برای اداره امورات مربوط به اشتغال و مسائل مربوط به آن را ندارد، واگذار شود؟